

327

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 30 lipca 1990 r.

w sprawie warunków i sposobów postępowania przy użyciu broni palnej przez funkcjonariuszy Urzędu Ochrony Państwa.

Na podstawie art. 9 ust. 3 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Urzędzie Ochrony Państwa (Dz. U. Nr 30, poz. 180) zarządza się, co następuje:

§ 1. Funkcjonariusze Urzędu Ochrony Państwa, zwani dalej „funkcjonariuszami”, mają prawo użycia broni palnej w przypadkach określonych w art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Urzędzie Ochrony Państwa (Dz. U. Nr 30, poz. 180).

§ 2. 1. Funkcjonariusze przed użyciem broni palnej są obowiązani:

- 1) wezwać osobę do zachowania zgodnego z prawem, a w szczególności do natychmiastowego porzucenia broni lub niebezpiecznego narzędzia, zaniechania ucieczki, odstąpienia od bezprawnych działań lub użycia przemocy,
- 2) wezwać osobę do zatrzymania się wołając „Stój — Urząd Ochrony Państwa”, a w razie niezatrzymania się osoby zagrozić użyciem broni palnej wzywając „Stój — bo strzelam”,
- 3) oddać strzał ostrzegawczy w górę, jeżeli wezwania sprecyzowane w pkt 1 i 2 okazały się bezskuteczne,
- 4) osobę konwojowaną przed rozpoczęciem konwoju uprzedzić, że w razie podjęcia próby ucieczki zostanie użyta broń palna.

2. Przepisów ust. 1 pkt 2 i 3 nie stosuje się w przypadku, gdy wszelka zwłoka groziłaby bezpośrednim niebezpieczeństwem dla życia ludzkiego.

3. Użycie broni palnej powinno następować w sposób wyrządzający możliwie najmniejszą szkodę osobie, przeciwko której użyto broni, i nie może zmierzać do pozbawienia jej życia, a także narażać na niebezpieczeństwo utraty życia lub zdrowia innych osób.

§ 3. Broni palnej nie używa się w stosunku do kobiet o widocznej ciąży, osoby, której wygląd wskazuje na wiek do 13 lat, starców oraz osób o widocznym kalectwie.

§ 4. W razie wykonywania czynności służbowych przez dwóch lub więcej funkcjonariuszy, decyzję o użyciu broni palnej podejmuje funkcjonariusz, któremu zlecono dowodzenie lub kierowanie daną czynnością. W razie gdy

nie ma on możliwości wydania rozkazu, decyzję o użyciu broni palnej podejmuje funkcjonariusz wykonujący daną czynność.

§ 5. 1. Jeżeli wskutek użycia broni palnej nastąpiło zranienie osoby, funkcjonariusz jest obowiązany natychmiast udzielić tej osobie pierwszej pomocy, a także zapewnić pomoc lekarską.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, oraz gdy w wyniku użycia broni palnej nastąpiła szkoda w mieniu, funkcjonariusze są obowiązani do:

- 1) zabezpieczenia śladów na miejscu zdarzenia i niedopuszczenia na to miejsce osób postronnych,
- 2) w miarę możliwości ustalenia świadków zdarzenia.

§ 6. 1. W każdym przypadku użycia broni palnej funkcjonariusz jest obowiązany niezwłocznie powiadomić o tym fakcie dyżurnego właściwej terytorialnie jednostki Policji lub delegatury Urzędu Ochrony Państwa, swojego przełożonego oraz sporządzić w tej sprawie pisemny raport.

2. Dyżurny właściwej terytorialnie jednostki Policji albo delegatury Urzędu Ochrony Państwa jest obowiązany niezwłocznie spowodować zabezpieczenie wszelkich śladów i dowodów związanych z użyciem broni palnej oraz udzielić funkcjonariuszowi pomocy w niezbędnym zakresie.

§ 7. Pisemny raport o użyciu broni palnej powinien zawierać:

- 1) określenie czasu i miejsca jej użycia,
- 2) dane osoby, wobec której użyto broni,
- 3) szczegółowe powody użycia broni,
- 4) opis działań funkcjonariusza poprzedzających użycie broni,
- 5) określenie skutków użycia broni,
- 6) opis sposobu udzielenia pierwszej pomocy przez funkcjonariusza i fachowej pomocy medycznej,
- 7) wskazanie innych faktów, koniecznych — według funkcjonariusza — do zobrazowania zdarzenia,

- 8) dane dotyczące ewentualnych świadków zdarzenia,
9) podpis funkcjonariusza.

§ 8. Do obowiązków przełożonego należy:

- 1) zbadanie, czy użycie broni palnej nastąpiło zgodnie z obowiązującymi przepisami,

- 2) niezwłoczne zawiadomienie o każdym przypadku użycia broni palnej wyższego przełożonego, a jeżeli w wyniku użycia broni nastąpiła śmierć lub zranienie człowieka — również prokuratora.

§ 9. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów: *T. Mazowiecki*

328

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 30 lipca 1990 r.

w sprawie określenia wypadków, warunków i sposobów użycia środków przymusu bezpośredniego przez funkcjonariuszy Urzędu Ochrony Państwa.

Na podstawie art. 8 ust. 3 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Urzędzie Ochrony Państwa (Dz. U. Nr 30, poz. 180) zarządza się, co następuje:

Przepisy ogólne

§ 1. Funkcjonariusze Urzędu Ochrony Państwa, zwani dalej „funkcjonariuszami”, mogą stosować środki przymusu bezpośredniego, z zachowaniem zasad określonych w art. 8 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Urzędzie Ochrony Państwa (Dz. U. Nr 30, poz. 180).

§ 2. Środki przymusu bezpośredniego dzielą się na:

- 1) fizyczne i techniczne:
  - a) siła fizyczna,
  - b) kajdanki,
  - c) prowadnice,
  - d) kaftany bezpieczeństwa, pasy i siatki obezwładniające
  - e) kolczatki drogowe,
- 2) chemiczne:
  - a) aerozolowe,
  - b) broń gazowa.

§ 3. Środków przymusu bezpośredniego nie używa się w stosunku do kobiet o widocznej ciąży i starców, do dzieci poniżej lat 13 oraz osób ułomnych o widocznym kalectwie.

§ 4. Użycie środków przymusu bezpośredniego nie może mieć na celu spowodowania dolegliwości ani uszczerbku na zdrowiu osób, w stosunku do których użyto tych środków.

§ 5. W razie wykonywania czynności służbowych przez dwóch lub więcej funkcjonariuszy, decyzję o użyciu środków przymusu podejmuje kierujący czynnością.

§ 6. Środki przymusu mogą być stosowane po uprzednim wezwaniu do zachowania się zgodnego z prawem i po bezskutecznym uprzedzeniu o użyciu tych środków, chyba że zwłoka groziłaby niebezpieczeństwem dla życia lub zdrowia ludzkiego bądź mienia.

§ 7. Osobom, które w wyniku zastosowania środków przymusu doznały uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia, należy niezwłocznie udzielić pierwszej pomocy, a w razie potrzeby zapewnić pomoc lekarską.

§ 8. 1. Fakt zastosowania środków przymusu bezpośredniego funkcjonariusz dokumentuje w notatce, którą przedstawia przełożonemu.

2. Przełożeni są obowiązani zbadać zasadność, warunki i sposób zastosowania środków przymusu bezpośredniego przez podległych im funkcjonariuszy.

Stosowanie siły fizycznej

§ 9. 1. Siły fizycznej używa się do obezwładniania osoby, odparcia czynnej napaści albo zmuszenia do wykonania polecenia.

2. Używając siły fizycznej nie należy zadawać uderzeń, chyba że funkcjonariusz działa w obronie koniecznej albo w celu odparcia zamachu na życie, zdrowie ludzkie lub mienie.

Stosowanie kajdanek i prowadnic

§ 10. 1. Kajdanki można zakładać osobom zatrzymanym, doprowadzanym lub konwojowanym stawiającym czynny opór, usiłującym zbiec lub zachowującym się agresywnie.